

בעניין: המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר – ע.ר.

ע"י ב"כ עוה"ד יוסי וולפסון ואח'
מהמוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
רח' אבו עוביידה 4, ירושלים, 97200
טל: 02-6283555; פקס: 02-6276317

העותרת

- נ ג ד -

מדינת ישראל ואח'

המשיבים

תגובה מטעם העותרת

- בהתאם להחלטת הנשיא מ-21.8.2006, מתכבדת העותרת להגיש את תגובתה לתגובת המשיבים.
1. העתירה דנן הוגשה בחודש מרץ 2006, ומעלה טענות כבדות משקל על פגיעה מתמשכת וחריפה בזכויות אדם ובמרקם החיים בשטחים.
 2. בתגובה מ-21.5.2006 נטענו אך ורק **טענות סף**, לאורן מבקשת המדינה לדחות את העתירה.
 3. דיון בעתירה התקיים בתאריך 24.5.2006.
 4. בתאריך 2.7.2006 הורה בית-המשפט למשיבים להגיב על העתירה **לגופה** בתוך 15 יום.
 5. ב-20.8.2006 הוגשה תגובת המשיבים, אולם במקום להגיב לעתירה לגופה, חוזרים המשיבים על טענות הסף שלהם, מוסיפים טענות סף נוספות, ובעיקר כותבים המשיבים בסיפא לתגובתם:
- המדינה גם תבקש מבית המשפט הנכבד שלא להכריע כלל במי מהטענות המועלות בעתירה.**

6. טענה שעוברת כחוט השני בתגובות המשיבים היא שהמצב הביטחוני נכון למועד התגובה הוא מיוחד במינו, ועל-כן העתירה אינה מתאימה להידון בו, או ששוב אינה אקטואלית משום שהמצב הביטחוני השתנה מאז הגשתה. ואכן, המצב הביטחוני משתנה ללא הרף, והמצב בעת כתיבת שורות אלו שונה מזה שהיה בעת שהמדינה הגישה את תגובתה. כך, למשל, לפי פרסומים בתקשורת, פרשת גלעד שליט קרובה (כך ניתן לקוות) לפתרונה (ולא בעקבות הפעולות הצבאיות שנקטה המדינה).

לגישת המדינה, העתירה לעולם לא תבשיל, שכן תמיד הנסיבות משתנות... אין ספק, שהדין הנוגע למעבר בין חלקי השטחים רגיש לסוגיה הביטחונית ולנסיבות החיים המשתנות תדיר – הן הנסיבות הביטחוניות והן האזרחיות. העתירה והסעד המבוקש בה רגישים לעניין זה ואינם מתייתרים עם השינויים שחלים בשטח.

7. עם זאת, ניתן לחלץ מהתגובה שתי התייחסויות מהותיות לעתירה:

א. טענה, הנובעת מכך שמסלול המעבר הטבעי בין הרצועה לגדה הוא דרך מדינת ישראל. המשיבים כותבים בעניין זה כי "אין מוטלת על ישראל חובה כלשהי להתיר לזרים להיכנס לשטחה". זוהי, כמובן, טענה פשטנית. **המדינה עצמה תסכים, שמערכת היחסים בין תושבי השטחים לבין מדינת ישראל היא מורכבת יותר מאשר עם תושבי מיקרונזיה.**

מעבר לתנועה בין חלקי השטחים (שמתקיימת באורח מצומצם ובלתי-מספק גם בעת כתיבת שורות אלו), ישראל מכירה בזכותם של תושבי השטחים להיכנס לשטחה למטרות שונות, ומאפשרת את כניסתם לביקורי כלואים, לטיפולים רפואיים, לצורכי עבודה, לדיונים משפטיים ועוד. אין כל דמיון בין כניסות מעין אלו של תושבי השטחים לישראל לבין נחיתה בנמל התעופה בן-גוריון של אזרח הונדורס.

החוק הישראלי כולל הוראות מיוחדות בנוגע לכניסה לישראל של תושבי השטחים (לרבות תושבי רצועת עזה) ולהוצאתם מישראל לשטחים. כך, למשל, מהבחינה הפרוצדורלית, בכניסתם הם פטורים מדרכון ומהאשרות הרגילות בהן מחויב תושב חוץ. הוצאתם מישראל לשטחים טעונה הליך מינהלי פשוט בפני קצין משטרה, ולא צו הרחקה של שר הפנים.

אלו הם רק יישומים בודדים אך מייצגים של ההבנה הרחבה לפיה מערכת החובות והזכויות שבין מדינת ישראל לבין השטחים ותושביהם אינה כמערכת היחסים שבין המדינה לבין זר.

ב. המשיבים טוענים, כביכול העותרים נסמכים על הסכמים בין מדינת ישראל לאש"ף, שהם הסכמים בינלאומיים שאינם מקנים זכויות לפרטים. אין קל מלהקים דחליל קש ולתקוף אותו. מעציב שהמשיבים מתקשים להבין את מקומם של ההסכמים בקו הטיעון של העותרים.

הסכמי הביניים כוללים, בראש ובראשונה, **גילוי דעת מטעם המדינה לפיו רצועת עזה והגדה המערבית הם שטח אינטגרלי אחד ויחיד.** המדינה חזרה על גילוי דעת זה לאחר שכוחותיה של ישראל יצאו, עוד בשנת 1994, מהשטחים הפלסטיניים ברצועת עזה. הסכמי הביניים, לרבות הסדר המעבר הבטוח הכלול בהם, היו ובצדק אחד היסודות לבחינת מעמד השטחים וסוגיית האינטגרליות שלהם בפסק-דין עגיורי. ב"כ המשיבים עצמו הסתמך באותו עניין על ההסכמים לצורך זה. באותו עניין, נקבע ששטחי רצועת עזה שבשליטת הרשות הפלסטינית (ושהורחבו מאז), הם חלק בלתי-נפרד משאר חלקי השטחים, לרבות אזור שכס (ממנו נלקחו העותרים באותה עתירה).

הסכם השיירות מ-16.11.2005 (לאחר ה"התנתקות") מלמד שגם במועד זה המשיכה ישראל לראות בשטחים כולם יחידה אינטגרלית אחת. העותרים הביאו גם ראיות נוספות, מהחקיקה ומהודעות המדינה לבתי-המשפט, לכך **ישראל ממשיכה לראות בכל השטחים יחידה אינטגרלית אחת עד עצם היום הזה** (סעיפים 38-39 ו-47-51 לעתירה).

מעבר לכך, אין בעתירה אזכור כלשהו להסכמי הביניים.

העותרים יכולים היו להסתמך על הסכמי הביניים גם מעבר לזה:

הסכמי הביניים (לרבות "הסכם השיירות", סעיפים 44-45 לעתירה) מהווים אינדיקציה לאפשרות הביטחונית לקיים את הזיקה בין חלקי השטחים דרך ישראל.

ההסכמים מערערים את הטענה שהמגע בין תושבי שני חלקי השטחים מסוכן לביטחון, שכן הסכם רפיח מאפשר את המגע הזה: כל תושב השטחים שמענו הרשום בגדה, והמחזיק במשאבים לנסוע דרך ירדן ומצרים, יכול להיכנס לרצועה דרך מעבר רפיח, לשהות שם ללא הגבלת זמן ולשוב לגדה בדרך בה בא.

ההסכמים חותרים תחת הטענות של המדינה, לפיה אין לה שום מחויבות במשפט הבינלאומי לאפשר כניסת "זרים" לשטחה, שהרי בהסכמים היא מסייגת את סמכויותיה אלו.

ההסכמים מהווים גם מקור פרשני לסמכויות של רשויות המדינה – בהתחשב בחזקה שהמדינה מחויבת להסכמים שהיא חתומה עליהם.

לבסוף, יש לזכור כי הסכמי הביניים גם עוגנו בדין הפנימי בשטחים (ר', למשל: בג"צ 1661/05 המועצה האזורית חוף עזה נ' ראש הממשלה, פ"ד נט(2) 481, 521); בג"צ 7957/04 מראעבה נ' ראש ממשלת ישראל, תק-על 2005(3) 3333, 3344; בג"צ 2717/96 עלי נ' שר הביטחון, פ"ד נ(2) 848, 855).

8. **לסיכום: המשיבים בחרו שלא לציית להוראת בית-המשפט להשיב לעתירה לגופה, וחזרו על בקשתם לדחות את העתירה מבלי להכריע באף אחת מהטענות שבה.**

לאור דברים אלו, יתבקש בית-המשפט לדחות את טענות הסף של המשיבים, ולהוציא צו על-תנאי, בתקווה שהפעם, בכתב התשובה, יביאו המשיבים את התזה המשפטית שמאחורי מדיניותם הפוגענית, כדי שניתן יהיה להעביר אותה תחת ביקורת שיפוטית.